

Προγεννητική Αγωγή

Αισθήσεις και Ψυχικά Βιώματα του εμβρύου

από την Ιωάννα Μαρή, Ψυχολόγο, Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας
Προγεννητικής Αγωγής και συνεργάτες

Α΄ Οι αισθήσεις του εμβρύου

Τα ανθρώπινα αισθητήρια όργανα δεν μοιάζουν με ένα μηχάνημα, που πρέπει πρώτα να ολοκληρωθεί η κατασκευή του κι έπειτα να αρχίσει να λειτουργεί. Στον αναπτυσσόμενο ανθρώπινο οργανισμό, σχηματισμός των οργάνων και λειτουργία τους προχωρούν συγχρόνως (δρ. Gerald Hüther). Τα αισθητήρια όργανα του εμβρύου, ενώ σχηματίζονται, αρχίζουν βαθμιαία συγχρόνως και να λειτουργούν.

Το έμβρυο έχει αφή

Η αίσθηση της αφής έχει ιδιαίτερη σημασία για την ανάπτυξη του παιδιού. Το δέρμα είναι ένα πολύ εκτενές αισθητήριο όργανο που παρέχει συνεχώς πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον. Στον υπέρηχο φαίνεται ότι τα έμβρυα νιώθουν την επαφή όταν η μητέρα ή ο πατέρας αγγίζουν τρυφερά την κοιλιά. Πολλοί γονείς διαβεβαιώνουν ότι το παιδί αντιλαμβάνεται αυτή την επαφή και την αναζητά ενεργά.

Αισθάνεται το χάδι της μητέρας και του πατέρα πάνω από την κοιλιά και κινείται ολόκληρο για να φθάσει στο χέρι τους. Αυτό το χάδι το γεμίζει ασφάλεια και αγαλλίαση. Ο Ολλανδός επιστήμων Frans Veldman ανέπτυξε τον κλάδο της «απτονομίας» (νόμοι της αφής), που διδάσκεται στους φοιτητές ιατρικής ευρωπαϊκών πανεπιστημίων.

Η ευαισθησία στον πόνο έχει αποδειχθεί ότι υπάρχει στην εμβρυϊκή ζωή. Έχει ευρεθεί στον εγκέφαλο και στον νωτιαίο μυελό μία νευροχημική ουσία, η οποία σχετίζεται με τον πόνο, από τον 3ο ήδη μήνα. Στις θεραπευτικές αμβλώσεις έχουν ακούσει κλάματα του εμβρύου:

- Αύξηση του καρδιακού ρυθμού
- Ακίνησια μετά την αμνιοπαρακέντηση επί δύο λεπτά
- Αναπνευστικές κινήσεις εξαιρετικά αργές επί 2 ημέρες μετά την

επέμβαση

- Αδυναμία σταθεροποίησης του αναπνευστικού ρυθμού επί 4 ημέρες (dr Chamberlain)

Έχει γεύση και αρχή όσφρησης

Οι γλυκειές γεύσεις της τροφής της μητέρας και η γλυκειά ψυχική της διάθεση, που ...γλυκαίνουν τα υγρά της μήτρας, του αρέσουν! Ενώ η πίκρα της μητέρας και οι πικρές ουσίες της τροφής της ...το δυσαρεστούν! (κάνει μορφασμούς δυσαρέσκειας) Μάλιστα, οι τροφές της μητέρας καθορίζουν και τις αυριανές προτιμήσεις του. Παρατηρήσεις έγιναν σε αμερικανίδες θετές μητέρες που υιοθέτησαν παιδιά από την Ασία και κυοφορήθηκαν από μητέρες άλλης διατροφής. Τα παιδιά αυτά δεν αγαπούσαν π.χ. το... ρύζι παρά μόνον με κάρυ!

Η όσφρηση είναι απόλυτα ανεπτυγμένη κατά την γέννηση. Τα νεογνά αναγνωρίζουν αμέσως τη μυρωδιά της μητέρας του.

Έχει ακοή

Προπαντός το έμβρυο ακούει: τον καρδιακό παλμό, τον ρυθμό του βαδίσματος, την φωνή της μητέρας, του πατέρα, ήχους του περιβάλλοντος, την μουσική! Έτσι εγγράφεται μέσα του ο ρυθμός και η μελωδικότητα, η αγάπη για τον λόγο και τη μουσική.

Η εμβρυϊκή ακοή ερευνήθηκε πρώτη, από τον Γάλλο ιατρό A. A. Tomatis, τον Σουηδό παιδίατρο J. Lind και την Γαλλίδα μουσικό M. L. Aucher και πολλούς άλλους.

Το αυτί είναι το όργανο που τελειοποιείται πρώτο. Ήδη στους 4,5 μήνες της κύησης είναι τελείως έτοιμο. Ενώ τον 6ο μήνα έχει ήδη ολοκληρωθεί η μυέλωση του ακουστικού νεύρου.

Επομένως, ήδη από τον 4ο μήνα της κύησης το αυτί του εμβρύου συλλαμβάνει τέλεια όλες τις ηχητικές πληροφορίες.

Το υπερηχογράφημα δείχνει, ότι το έμβρυο, όχι μόνον αντιδρά έντονα στους ήχους, αλλάζοντας σύμφωνα με το ρυθμό της μουσικής που ακούει

και τον καρδιακό του παλμό, αλλά κινεί το στόμα του, με τρόπο που μας κάνει να φανταζόμαστε ότι μιλάει, ακόμα κι αν οι ήχοι δεν φθάνουν ως τον έξω κόσμο!

Ο δόκτωρ Tomatis εξηγεί ότι το έμβρυο ακούει, επικοινωνεί, με όλα του τα κύτταρα: «το κάθε κύτταρο τον εμβρύου είναι και ένα αυτί»!

Το περιβάλλον της μήτρας είναι ιδιαίτερα ηχητικό. Το έμβρυο ακούει την αναπνοή, την κυκλοφορία του αίματος, την πέψη, προπαντός τον ρυθμό της καρδιάς της μητέρας και τον λόγο της. Η φωνή της μητέρας αποτελεί την πρώτη του διδαχή της μητρικής του γλώσσας (γλώσσας της μήτρας).

Ο καρδιακός παλμός, και η φωνή της μητέρας, τα πρώτα ακούσματα του εμβρύου, (η πρώτη του μουσική) έχουν μια μεγάλη επίδραση στην ανάπτυξή του.

Άγγλος ιατρός (ο Salk 1981) σε μελέτη υποστήριξε ότι οι ρυθμικοί, ήρεμοι κανονικοί χτύποι της καρδιάς της μητέρας, ενίσχυαν, ηρεμούσαν και χαλάρωναν το έμβρυο. Όταν ο γιατρός αυτός έβαλε σε θερμοκοιτίδες, στα πρόωρα βρέφη να ακούν σε κασέτες το ρυθμό της καρδιάς της μητέρας, παρατήρησε γρήγορη αύξηση του βάρους τους...

Προπαντός όμως το έμβρυο ακούει την φωνή της μητέρας. Η φωνή της μητέρας μεταδίδεται στο έμβρυο, μέσα από την οστέινη οδό, καθώς περνά μέσα από την σπονδυλική στήλη της και στη συνέχεια μέσα από το αμνιακό υγρό. Η φωνή της μητέρας, χαϊδεύει και διαπλάθει κυριολεκτικά το έμβρυο. Ο Α. Τοματίς θεραπεύει παιδιά και ενήλικους από ακουστικές και ψυχολογικές δυσκολίες, με την φωνή της μητέρας τους, που τους βάζει να ακούν, όπως την άκουγαν ως έμβρυα.

Η πάλλουσα αρμονική φωνή της μητέρας, δομεί αληθινά όλα τα όργανα του. Εξ ίσου και η φωνή του πατέρα.

Ιδιαίτερα οικοδομεί αρμονικά τον εγκέφαλό του και το νευρικό του σύστημα και το κυριότερο, μέσα από αυτή την ευτυχή ακοή, την ευτυχή επικοινωνία του εμβρύου με τη μητέρα του, το παιδί αντλεί ένα βαθύ συναίσθημα ασφαλείας, μια επιθυμία επικοινωνίας με τον κόσμο, όπου θα ζήσει μετά την γέννησή του! Η κοινωνικότητά του χτίζεται προγεννητικά μέσα από τον χαρούμενο, εύθυμο λόγο της μητέρας. Το

αντίθετο συμβαίνει εάν η φωνή της μητέρας ήταν αρνητική, απορριπτική. Το έμβρυο έχει αποδειχθεί ότι απομνημονεύει τους ήχους που ακούει.

«Η μουσική αγωγή του παιδιού πρέπει να αρχίσει πριν από τη γέννηση» δηλώνει ο Ούγγρος συνθέτης παιδαγωγός Zoltan Kodaly... και ο Yehudi Menuhin.

Μητρική είναι η γλώσσα της μήτρας!

Μητέρες εκπαιδευτικοί, που μιλούσαν καθαρά, ευκρινώς, δυνατά και σωστά, διηγούνται, ότι το παιδί τους μίλησε γρήγορα και με πλούσιο λεξιλόγιο και διέπρεψε στην σχολική του επίδοση. Ο λόγος και η αρμονική μουσική πολλαπλασιάζουν τις συνάψεις του εγκεφάλου και ενδυναμώνουν το νευρικό σύστημα, δημιουργούν τις βάσεις μιας ευγλωττίας κοινωνικότητας και καλής νοημοσύνης (dr Tomatis).

Η όραση, που έχει ανάγκη από φως, αναπτύσσεται επίσης πριν από τη γέννηση, παρά το γεγονός ότι οι βλεφαρίδες μένουν κλειστές.

Από τον 2ο έως τον 6ο μήνα το έμβρυο δέχεται το φως και αντιδρά σε ένα δυνατό φως που πέφτει πάνω στην κοιλιά της μητέρας. Κατά την

γέννηση η όραση είναι ήδη πολύ προχωρημένη.

Τα αισθητήρια όργανα του εμβρύου αναπτύσσονται σε πληρότητα και εκλεπτόνονται με την πλούσια παροχή θετικών αισθητηριακών ερεθισμάτων. Εξ άλλου οι πλούσιες και θετικές

αισθητήριες εντυπώσεις μητέρας (και επομένως και εμβρύου) αποτελούν σημαντικό παράγοντα αρμονικής ψυχικής και νοητικής ανάπτυξης του εμβρύου.

Β΄ Οι ψυχικές εμπειρίες του εμβρύου

Το έμβρυο αισθάνεται τα συναισθήματα της μητέρας

Οι δύο: μητέρα και έμβρυο είναι εις σάρκα μία, σε συμβίωση, κι ό,τι εκείνη αισθάνεται, το έμβρυο την ίδια στιγμή το αισθάνεται και το ζει μαζί της

Παγκοσμίως έχουν διαπιστωθεί οι ψυχικές εμπειρίες του εμβρύου και η ανταπόκρισή του στις ψυχικές καταστάσεις της μητέρας του.

Το έμβρυο αισθάνεται τα συναισθήματα και ιδιαίτερα την αγάπη προς αυτό μητέρας και πατέρα και αγαλλιά... Ενώ η αδιαφορία τους, η έλλειψη από τους γονείς επιθυμίας γέννησης του ή η απόρριψη του φύλου του, το γεγονός δηλαδή ότι θα ήθελαν ένα άλλο φύλο κι όχι το υπάρχον, είναι η πιο τραγική του εμπειρία, που θα του δυσκολέψει όλη την ζωή... (Αθανάσιος Καυκαλίδης, «Η γνώση της μήτρας», «Η μήτρα, ως υποκειμενική αλήθεια»).

Ο Αθανάσιος Καυκαλίδης επί 25 και πλέον έτη σε πολλές συνεδρίες «αυτοψυχογνωσίας» κατέγραψε τις εμπειρίες 126 ενηλίκων όλων των ηλικιών αναδρομής στην εμβρυϊκή περίοδο της ζωής. Κατέληξε στο ότι σ' αυτήν την περίοδο ανάγονται σοβαρές ψυχοσωματικές δυσκολίες, επίσης όμως και η χαρούμενη ψυχική κατάσταση του ανθρώπου .(«Η δύναμη της μήτρας και η υποκειμενική αλήθεια» ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ως προς τους συνεχώς ευπρόσδεκτους από την εγκυμονούσα μητέρα.:

αναφέρει την μοναδική εμπειρία τους : «Ένωσαν βαθμιαία το σώμα τους να μικραίνει και να παίρνει τελικά τις διαστάσεις και την στάση εμβρύου μέσα στην μήτρα. Συναίσθημα ωκεάνιας γαλήνης γέμιζε ολόκληρη την ύπαρξή τους...» μοναδικής ευτυχίας...

Η προγεννητική ζωή εγκληματιών-εφήβων σύμφωνα με ανακοινώσεις της ψυχολόγου Laura Uplinger, αποδεικνύει την άμεση σχέση της ψυχικής κατάστασης της μητέρας εγκύου με την ψυχική πορεία παιδιού και ενηλίκου:

“Στις ΗΠΑ πολυάριθμες μελέτες αναφέρονται στην προγεννητική ζωή.

Μερικές σχετίζονται με νέους 15–18 ετών φυλακισμένους για εγκλήματα βίας. Αναφέρουν ότι όταν μια έγκυος είναι πάρα πολύ αγχωμένη και

νευρική, το παιδί της διατρέχει μεγάλο κίνδυνο να γίνει ως παιδί και ενήλικος νευρικό και βίαιο.

Οι ορμόνες του άγχους που εκκρίνονται στην αγχωμένη έγκυο προσβάλλουν, μέσα από την πλακούντια κυκλοφορία, τον παλαιοεγκέφαλο του εμβρύου (δηλαδή τον κατώτερο εγκέφαλό του), και εμποδίζουν να γίνουν συνάψεις αυτού του παλαιοεγκεφάλου (=του υποθαλάμου) με τον ανώτερο εγκέφαλο και επομένως παρεμποδίζουν την ανάπτυξη αυτού του ανωτέρου εγκεφάλου, στον οποίο οφείλεται η ανώτερη ανθρώπινη νοημοσύνη, ο αυτοέλεγχος και η λογική.

Έτσι σ'έναν ενήλικο, αγχωμένο ή θυμωμένο, οι ορμόνες κινούν μέσα του, στον υποθάλαμο (τον κατώτερο εγκέφαλο), αντιδράσεις φυγής ή επιθετικότητας. Αλλά παρεμβαίνει η συνείδηση και μέσω του νεοεγκεφάλου (ανωτέρου εγκεφάλου) ελέγχει και καταργεί αυτές τις βίαιες παρορμήσεις.

Ο έφηβος όμως που ήδη ως έμβρυο κατακλύσθηκε από το άγχος της μητέρας του, όταν αγχώνεται και θυμώνει δεν έχει τον βιολογικό εξοπλισμό που θα του επέτρεπε τον εγκεφαλικό έλεγχο, ώστε να εκδηλώσει αυτοσυγκράτηση μέσω της λογικής και έτσι τίποτε δεν παρεμβάλλεται μεταξύ της παρόρμησης και της πράξης”.

Εξ άλλου έχει αποδειχθεί ότι το ψυχολογικό χρόνιο άγχος της μητέρας, που προκαλεί αυξημένη έκκριση κατεχολαμινών, οδηγεί συχνά σε αντίξοχη έκβαση της εγκυμοσύνης, προκαλεί αυξημένη περιγεννητική θνησιμότητα, αργοπορία στην εμβρυϊκή ανάπτυξη και αλλοίωση στην μορφολογία του πλακούντα (σύμφωνα με πλήθος νεωτέρων στατιστικών ερευνών).

Οι παραπάνω έρευνες στους βίαιους και παραβατικούς νέους αναφέρονται σε συχνές και έντονες αγχωτικές καταστάσεις που βίωσε η μέλλουσα μητέρα ... Αυτές έχουν το τόσο βλαβερό αποτέλεσμα για τον συναισθηματισμό του εμβρύου – μελλοντικού ενήλικου.

Ευτυχώς η έγκυος έχει την ασπίδα της αγάπης της προς το παιδί της, για την αντιμετώπιση κάθε πένθους ή προβλήματος.

Και ο δρ. Thomas Verny, ψυχίατρος καθηγητής του Πανεπιστημίου του Τορόντο, αθροίζοντας τις μελέτες των συναδέλφων του με τις δικές του, υποστηρίζει ότι για να μπορέσει ο άνθρωπος να αισθανθεί και να εκδηλώσει την αγάπη και την συμπάθεια προς τον συνάνθρωπο και σε πληρότητα την ψυχική υγεία, πρέπει να έχει δεχθεί την σκέψη και την αγάπη της μητέρας και του πατέρα από την αρχή της ζωής του, ήδη από την σύλληψή του. (“The secret life of the unborn child”).

«Η αγάπη που μια μητέρα τρέφει για το παιδί της, οι ιδέες που καλλιεργεί για αυτό, ο πλούτος της επικοινωνίας που διατηρεί μαζί του, ασκούν καθοριστική επίδραση στην φυσική του διάπλαση, στις βασικές γραμμές της προσωπικότητάς του, στις προδιαθέσεις του χαρακτήρα του».

«Η αγάπη προς το παιδί που περιμένουν αποτελεί τον πιο ευνοϊκό παράγοντα για τον πολλαπλασιασμό των συνάψεων του εγκεφάλου του κι επομένως για την δημιουργία ενός πλάσματος ευφρούς και αισθαντικού» (καθηγητής J. P. Relier, νεογνολόγος).

Επιστήμονες, ψυχολόγοι και ψυχίατροι έχουν καταδείξει την πρωταρχική σημασία για το παιδί και το μέλλον του συναισθηματικού δεσμού, που η μητέρα του έχει δημιουργήσει και διατηρεί μαζί του.

Ο καθηγητής A. A. Fedor-Freybergh του Πανεπιστημίου της Στοκχόλμης αναφέρει την περίπτωση της μικρής Χριστίνας, η οποία από τη γέννησή της αρνήθηκε με επιμονή το στήθος της μητέρας της, ενώ ρίχθηκε με ορμή στο μπιμπερό που της παρουσίασαν και γαντζώθηκε στο στήθος μιας άλλης γυναίκας κι άρχισε να θηλάζει ορμητικά. Μια διαίσθηση του καθηγητού τον ώθησε να ρωτήσει τη μητέρα:

« Κυρία, το θέλατε πραγματικά αυτό το παιδί;»

«Όχι παραδέχθηκε εκείνη. Ήθελα να το ρίξω, αλλά ο άνδρας μου ήθελε αυτό το παιδί και γι 'αυτό το κράτησα».

Χωρίς αμφιβολία η μικρή Χριστίνα είχε συλλάβει την απόρριψη της μητέρας της και της την ανταπέδιδε,. (M.A.Bertin “Η φυσική προγεννητική αγωγή, μια ελπίδα για το παιδί, την οικογένεια, την κοινωνία”.)

Ορίστε παραδείγματα από επιστημονικά βιβλία και περιοδικά:

-Σε έρευνα επί 88.000 ατόμων που γεννήθηκαν στην Ιερουσαλήμ μεταξύ του 1964 και 1976 διαπίστωσαν ότι τα τέκνα των γυναικών που διήνυσαν τον 2ο μήνα της εγκυμοσύνης τους τον Ιούνιο του 1967, χρόνο του Αραβο-Ισραηλινού πολέμου των έξι ημερών, είχαν σημαντικά περισσότερα κρούσματα σχιζοφρένειας, ως νεαροί ενήλικες, λόγω του έντονου στρες της εγκύου («Origins» της Annie Murphy Paul).

-Η καθηγήτρια Ψυχιατρικής στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια Catherine Monk από τις μελέτες της επισημαίνει ότι, τα νεογνά των καταθλιπτικών εγκύων μητέρων είναι πιο ευερέθιστα και πιο δύσκολα να ηρεμήσουν, έχουν περισσότερα προβλήματα ύπνου και έχουν υψηλότερα επίπεδα κορτιζόλης στο αίμα τους (της στρεσογόνου ορμόνης) αργότερα εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά παρορμητικότητας, υπερκινητικότητας και συμπεριφορικά προβλήματα. Αυτή η έρευνα εξηγεί η καθηγήτρια Monk μας στέλνει πιο πίσω, στην ενδομήτρια ζωή ως προς το πότε γινόμαστε αυτό που είμαστε ((«Origins» της Annie Murphy Paul)

-Η δρ. Sylvie Richard, παιδίατρος στην Tours της Γαλλίας, στην διατριβή της: «Η επίδραση του συγκινησιακού βιώματος της εγκύου στην ιδιοσυγκρασία και την υγεία του νεογνού» παρακολούθησε κατά την εγκυμοσύνη, τον τοκετό και τους οκτώ επόμενους μήνες 100 μητέρες και τα παιδιά τους, τις οποίες διαχώρισε σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με το βαθμό του άγχους, κανονικού, ισχυρού ή πολύ ισχυρού, που βίωναν σε μόνιμη σχετικώς κατάσταση οι μέλλουσες μητέρες. Οι στατιστικές αποκάλυψαν προφανή αντιστοιχία μεταξύ των συγκινησιακών διαταραχών της εγκύου και των δυσλειτουργιών που παρουσίασε το παιδί: προβλήματα υγείας και ψυχολογικές διαταραχές («Η φυσική προγεννητική αγωγή» Marie-Andrée Bertin).

- Στη Φιλανδία, δύο ομάδες, 167 ατόμων η κάθε μια, παρακολουθήθηκαν επί 35 έτη. Τα άτομα της πρώτης ομάδας είχαν χάσει τον πατέρα τους πριν από τη γέννησή τους, τα άτομα της δεύτερης ομάδας, μετά την γέννησή τους, κατά τον πρώτο χρόνο της ζωής τους. Η σύγκριση κατέδειξε σαφή διαφορά μεταξύ των δύο ομάδων. Όσοι

δηλαδή αισθάνθηκαν, κατά την ενδομήτρια ζωή τους, το στρες και την θλίψη της μητέρας τους, παρουσίασαν μεγαλύτερες διαταραχές από εκείνους, οι οποίοι αισθάνθηκαν το πένθος, ενώ ήταν ήδη «ανεξάρτητοι», μετά την γέννησή τους. Στην πρώτη ομάδα ήταν πολύ περισσότερα τα κρούσματα αλκοολισμού και εγκληματικότητας. Πολύ υψηλότερο ήταν επίσης το ποσοστό ψυχώσεων και σχιζοφρένειας (16% έναντι 6%). Και στην περίπτωση αυτή, οι ερευνητές αποδίδουν την διαφορά, σε ανατομική βλάβη του υποθαλάμου.

- **Ερωτήσεις σε πεντακόσιες γυναίκες**, έδειξε ότι περίπου το ένα τρίτο από αυτές δεν σκέπτονταν καθόλου το παιδί που έφεραν μέσα τους, είτε γιατί η εγκυμοσύνη ήταν ανεπιθύμητη, είτε γιατί πίστευαν ότι η φύση εργάζεται, μέσα από αυτές, και οι ίδιες δεν χρειάζεται να συνεργασθούν. Τα παιδιά που έφεραν στον κόσμο είχαν κατά γενικό κανόνα, βάρος κατώτερο του κανονικού, παρουσίαζαν νευρικές και πεπτικές διαταραχές συχνότερες και σοβαρότερες από ό,τι τα άλλα παιδιά. Έκλαιγαν πολύ, στα πρώτα χρόνια της ζωής τους, (δεν υπάρχουν στοιχεία για τα μετέπειτα στάδια), παρουσίασαν δυσκολίες προσαρμογής προς τους άλλους και προς την ζωή γενικότερα.

-**Ένα παράδειγμα μακροπρόθεσμης βλάβης στην ενήλικη ζωή**, αναφέρει ο γερμανός, **Paul Bick**, πρωτοπόρος της υποθεραπείας. Ο ασθενής του παραπονιόταν για σοβαρές κρίσεις αγωνίας, συνοδευόμενες από εξάψεις. Για να ανακαλύψει το αίτια, ο δρ. Bick τον υπέβαλε σε ύπνωση. Ο ασθενής άρχισε να εξερευνά τους μήνες πριν από τη γέννησή του, ενθουσιάζοντας και διηγούμενος ήρεμα συγκεκριμένα περιστατικά, μέχρι τη στιγμή που έφθασε στον 7ο μήνα. Τότε ξαφνικά η φωνή του πνίγηκε και κυριεύθηκε από πανικό. Προφανώς είχε φθάσει στο γενεσιουργό αίτιο του προβλήματος του. Έλεγε ότι ζεσταίνεται και φοβάται τρομερά. Γιατί; Την απάντηση έδωσε η μητέρα του, όταν ομολόγησε ότι, κατά τον έβδομο μήνα της εγκυμοσύνης, είχε προσπαθήσει να αποβάλει, κάνοντας πολύ ζεστά μπάνια». (M.A. Bertin “Η φυσική προγεννητική αγωγή”.)

-**O David Chamberlain**, διδάκτωρ ψυχολογίας στο San Diego αναφέρει περίπτωση τεσσάρων εφήβων που έκαναν απόπειρα αυτοκτονίας, κάθε χρόνο την ίδια εποχή: εποχή που κατά τις διηγήσεις των μητέρων τους εκείνες έκαναν απόπειρα αποβολής τους, τις οποίες ωστόσο οι έφηβοι αγνοούσαν.

-Το πιο σπουδαίο επιχείρημα που αποδεικνύει πώς η ψυχολογία της εγκύου μετατρέπεται σε βιολογική κατάσταση στο έμβρυο παρέχει ο **δόκτωρ Levine**, χειρουργός οδοντίατρος από το Μάντσεστερ. Αυτός ο οδοντίατρος επί σειρά ετών συνέλεγε δόντια νεογιλής οδοντοφυΐας και παρατηρούσε τις τομές τους, στο ηλεκτρονικό μικροσκόπιο. Παρατήρησε πρώτα μια γκριζωπή γραμμή, την οποία ονόμασε «νεογνική γραμμή», γιατί αντιστοιχεί στην τραυματική εμπειρία της γέννησης. Η γραμμή αυτή δεν υπήρχε, όταν η γέννηση είχε εξελιχθεί με τις καλύτερες συνθήκες.

Τα στρώματα αδαμαντίνης που βρίσκονται κάτω απ' αυτήν την γραμμή έχουν εναποτεθεί στις καταβολές (φύτρες) των δοντιών, κατά την ανάπτυξή τους στις σιαγόνες του εμβρύου. Στα στρώματα αυτά παρατήρησε συχνές ανωμαλίες, μέχρι και ανεπαίσθητα κενά. Τι ήταν άραγε αυτό που είχε αναστείλει για ένα χρονικό διάστημα αρκετά μεγάλο την διαδικασία δόμησης της νεογιλής οδοντοφυΐας; Και ίσως και άλλων μαλακών και ευγενών οργάνων όπως η καρδιά, το συκώτι, ο εγκέφαλος, τα οποία δεν έχουν διατηρήσει ανιχνεύσιμα ανατομικά αποτυπώματα;

Ο δρ. Levine συνεργάστηκε μ' έναν ψυχολόγο, ο οποίος συζήτησε με τις μητέρες. Έρχονται στο φως λοιπόν ακριβείς αντιστοιχίες ανάμεσα στις ανωμαλίες αυτές και τα ισχυρά πολύ επιθετικά σοκ που αυτές οι μητέρες είχαν υποστεί κατά την εγκυμοσύνη τους.

Όλες αυτές οι έρευνες αποδεικνύουν την ορθότητα του πορίσματος του **δόκτορος Michel Odent**, ο οποίος αποφαινεται ότι *η πρωταρχική υγεία, δηλαδή η βασική φυσική και ψυχική υγεία του ανθρώπου, θεμελιώνεται κατά την εποχή της στενής σχέσης με την μητέρα, δηλαδή κατά τους εννέα μήνες της εγκυμοσύνης, τις κρίσιμες ώρες της γέννησης και την περίοδο του θηλασμού.*

Έρευνες του πρωτοπόρου Καναδού Ψυχιάτρου Καθηγητού Thomas Verny

Σύμφωνα με τον δρα. Thomas Verny η ενδομήτρια ζωή καθορίζει την σχέση του ανθρώπου με τον εαυτό του, τον συνάνθρωπο, τον πλανήτη γη.

Δεν είναι δυνατή η ύπαρξη Οικολογίας, στον Κόσμο, χωρίς να έχει προϋπάρξει Οικολογία στη Μητέρα. Οι έρευνες και τα συμπεράσματά

του, δίνουν έμφαση στο περιβάλλον του παιδιού-εμβρύου. Ενδιαφέρον είναι ότι διατυπώθηκαν πολύ πριν από την εμφάνιση της Νέας Επιστήμης της Επιγενετικής, που επίσης έθεσε το περιβάλλον και όχι τα γονίδια στην πρώτη θέση.

Ο σεβασμός του περιβάλλοντος αρχίζει από την ενδομήτρια ζωή!

Γ' Το έμβρυο αισθάνεται τις σκέψεις της μητέρας

Οι εικόνες, οι σκέψεις, οι ιδέες που η μητέρα τρέφει μέσα της, εμποτισμένες από τη συγκίνησή της και μάλιστα σε σχέση με το παιδί της, το επηρεάζουν, το μορφοποιούν...

Η επίδραση των σκέψεων της μητέρας στο έμβρυο ερευνήθηκε και από την γαλλίδα πανεπιστημιακή ερευνήτρια Marie-Claire Busnel, η οποία είπε: *«εξίσου το έμβρυο αντιδρά στον λόγο όπως και στη σκέψη της μητέρας, όταν αυτή η σκέψη έχει μια σαφήνεια και ένταση».* Η έγκυος γυναίκα είναι μορφοποιός! Οι εικόνες και οι σκέψεις για το παιδί εγγράφουν σ' αυτό εντυπώματα, μορφοποιούν =διαμορφώνουν την ύπαρξή του. Πολλά είναι τα σχετικά παραδείγματα.

Το έμβρυο είναι ικανό μάθησης

Πρέπει επίσης να ευαισθητοποιήσουμε τους γονείς όσον αφορά τα ανυποψίαστα νοητικά ταλέντα των μωρών, ήδη από την κοιλιά της μητέρας τους ακόμη και των προώρων. Αυτά τα μωρά είναι ικανά λεπτής κατανόησης, μνήμης και μάθησης.

Ενωμένα με την μητέρα αισθάνονται γεγονότα του περιβάλλοντος της μητέρας.

Πολλά περιστατικά δείχνουν ότι το έμβρυο γνωρίζει -δεν ξέρουμε πώς- το εξωμήτριο περιβάλλον.

Ορίστε μερικές εμπειρίες μητέρων: Μητέρα αφηγήθηκε ότι, ως έγκυος, γλίστρησε κι έπεσε από την εσωτερική σκάλα του σπιτιού της, ευτυχώς χωρίς συνέπειες για το παιδί. Το μωρό της όμως, μετά τη γέννησή του, έκλαιγε γοερά στο πέραςμα από το μέρος αυτό...

Νεαρή κοπέλα που άκουγε εκπομπή για την προγεννητική αγωγή στην τηλεόραση, τηλεφώνησε και αφηγήθηκε: είχε πάντα ένα φόβο για τον άνδρα και συγχρόνως φοβόταν ότι ο πατέρας της θα την κτυπήσει, ενώ δεν την είχε ποτέ, ούτε καν μαλώσει. Η μητέρα της έλυσε την απορία για την αιτία του φόβου της, όταν της εξήγησε ότι ο άνδρας της, όσο ήταν έγκυος σ' αυτήν, την είχε κτυπήσει... Το κορίτσι έκτοτε «γνώριζε»...

Η ζωή κρατάει ακόμη τα μυστικά της...

Σήμερα οι γενετιστές ανακάλυψαν τον σημαντικό ρόλο του περιβάλλοντος, με πρωταρχικό το πρώτο προγεννητικό περιβάλλον, που παραμέρισε τον παλαιό κανόνα της κυριαρχίας των γονιδίων, και οδήγησε στο νέο απόφθεγμα, ότι «το περιβάλλον ελέγχει την ζωή». Και επομένως οι σκέψεις, συναισθήματα της εγκύου και του πατέρα που αποτελούν το πρώτο ενδομήτριο περιβάλλον, αυτές καθορίζουν ποιες ιδιότητες των γονιδίων θα εκφρασθούν και ποιες θα μείνουν σιωπηρές.

Παράλληλα οι επιστήμονες της ανάπτυξης του εγκεφάλου μιλούν για τους «νευρώνες - καθρέπτες», που υπάρχουν στον ανθρώπινο εγκέφαλο, (Giakomo Rizzolati, 1992) οι οποίοι αντανακλούν (καθρεφτίζουν: μιμούνται) σκέψεις, νοοτροπίες, συγκινήσεις του πλησίον, (και ποιός είναι πιο πλησίον από την μητέρα για το παιδί στην μήτρα;) (Daniel Goleman “Κοινωνική Νοημοσύνη”). Αυτές οι πρόσφατες σχετικά, πολύ σημαντικές γνώσεις θα αναπτυχθούν στο επόμενο κεφάλαιο.

Οι σπουδαίες ανωτέρω ανακαλύψεις έφεραν μια νέα διάσταση στον πρώτιστο παιδαγωγικό ρόλο των μελλόντων γονιών, μητέρας και πατέρα, και στην μεγάλη τους δυνατότητα να οικοδομήσουν σωστά το μέλλον του παιδιού τους, θεμελιώνοντας ήδη από την Αρχή της Ζωής του, από τις ρίζες του, την Υγεία του και δομώντας θετικά τις δυνάμεις της Ψυχής του!

Έφεραν μια νέα διάσταση στην Πρόληψη, κατ ακρίβεια στην αρχή της πρόληψης.

Ο αληθινός παιδαγωγός, ο ιατρός φροντίζουν από την αρχή να γίνει ίσιο το δενδράκι. Αυτό είναι πολύ πιο εύκολο και αποτελεσματικό από το να προσπαθούν να το ισιώσουν, αφού στραβώσει.

**Ενημέρωση, σεμινάρια στην Προγεννητική Αγωγή,
όλα δωρεάν, τηλ 210 9629704, 6972 509156**